

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/59/2022
Identifikačné číslo spisu:	6119240170
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6119240170.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobcu GALVÁNIHO 2, s.r.o., so sídlom Galvaniho č. 17/C, Bratislava, IČO: 35 853 620, zastúpeného spoločnosťou BBH advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Suché mýto č. 1, Bratislava, IČO: 36 713 066, proti žalovanému NOVES okná, a.s., so sídlom Radlinského č. 24, Spišská Nová Ves, IČO: 31 683 789, zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária Taragel a Akram, s.r.o., so sídlom Starosaská č. 11, Spišská Nová Ves, IČO: 50 413 091, o zaplatenie 49.123,96 € s príslušenstvom, ktorý sa vedie na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 13Cb/35/2019, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Cob/156/2021-220 z 2. júna 2022, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a.

II. Žalovaný m á proti žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1 Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) dňa 23. júna 2021 medzitýmnym rozsudkom č. k. 13Cb/35/2019-179 vyslovil, že právny základ žalobcom uplatneného nároku na náhradu ušlého zisku je daný. Zároveň samostatným výrokom rozhodol, že o výške nároku a trovách konania bude rozhodnuté v rozsudku, ktorým súd rozhodne o celom uplatnenom nároku.

2 V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že predmetná vec bola postúpená Okresnému súde Spišská Nová Ves z upomínacieho konania na pokračovanie v konaní z dôvodu, že po vydaní platobného rozkazu v upomínacom konaní, voči ktorému podal žalovaný odpor, podal žalobca návrh na pokračovanie v konaní na príslušnom súde. Žalobou vo veci samej sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 49.123,96 € s úrokom z omeškania 14% ročne zo sumy 49.123,96 € od 1. apríla 2015 do zaplatenia, ako i náhrady trov konania, a to titulom náhrady škody vo forme ušlého zisku. Súd prvej inštancie ozrejmil, že žalobca podal proti žalovanému tiež žalobu o zaplatenie dlžného nájomného titulom uzavretej nájomnej zmluvy, ktoré konanie bolo vedené na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 4C/152/2013.

3 Súd prvej inštancie ďalej v odôvodnení medzitýmneho rozsudku uviedol, že predmetom daného konania bol nárok žalobcu na zaplatenie náhrady škody vo forme ušlého zisku z dôvodu, že porušením zmluvných povinností žalovaného došlo k predčasnému ukončeniu nájmu a napriek tomu, že žalobca následne uzavrel nové nájomné zmluvy s inými nájomcami, tieto nemohol uzavrieť za podmienok obdobných ako v prípade zmluvy so žalovaným, čím mu vznikol nárok na ušlý zisk. Strany sporu navrhli rozhodnúť podľa § 214 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „CSP“) medzitýmnym rozsudkom. Okresný súd Spišská Nová Ves dodal, že o čiastočnom späťvzťatí žaloby v časti o zaplatenie 2.065,98 € s príslušenstvom rozhodne podľa § 145 ods. 2 CSP v rozhodnutí vo veci samej po právoplatnosti predmetného medzitýmneho rozsudku o základe nároku. Ozrejmil, že medzi stranami sporu neboli sporné okolnosti ohľadom uzavretia nájomnej zmluvy, doby jej trvania, dôvodu výpovede nájmu, ani to, že žalobca po ukončení nájomného vzťahu so žalovaným uzavrel nájomné zmluvy s inými nájomcami. Žalovaný však celý nárok namietal čo do základu aj výšky, považoval ho za nedôvodný. Súd prvej inštancie uviedol, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že 26. januára 2010 bola medzi žalobcom ako prenajímateľom a žalovaným ako nájomcom uzavretá nájomná zmluva podľa zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov (ďalej aj ako „zákon o nájme a podnájme nebytových priestorov“), predmetom ktorej bolo prenajatie nebytových priestorov, nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX pre obec Bratislava - mestská časť Ružinov, k. ú. V. Podľa článku VI bodu 6.7 nájomnej zmluvy, nájomný vzťah sa uzatvoril na dobu určitú, do 31. marca 2015. Podľa súdu prvej inštancie nebolo sporné, že žalobca listom z 25. marca 2013 vypovedal žalovanému a spoločnosti PROFIWOOD, s.r.o. nájomnú zmluvu z dôvodu neplatenia nájomného podľa článku VII bodu 7.1 písmeno b/ zmluvy, v zmysle ktorého prenajímateľ je oprávnený vypovedať zmluvu ak je nájomca v omeškaní s úhradou nájomného, vedľajších nákladov, resp. DPH o viac než 30 dní s tým, že prenajímateľ písomne vyzve nájomcu na úhradu dlžnej sumy s upozornením na následky a ak nájomca úhradu nevykoná do 30 dní od doručenia výzvy, môže prenajímateľ zmluvu vypovedať. Súd v danej súvislosti poukázal i na znenie článku VII bod 7.3 zmluvy, podľa ktorého ak nájomný vzťah vypovie prenajímateľ z dôvodov uvedených v zmluve na základe zavinenia nájomcu, vznikajú pre neho aj nároky na náhradu škody až po moment ďalšieho prenajatia predmetu nájmu akejkolvek osobe za podobných podmienok (najmä ušlý zisk). Podľa súdu prvej inštancie, k predmetným nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX pre obec Bratislava - mestská časť Ružinov, k. ú. V. uzavrel žalobca 25. marca 2013 ako prenajímateľ nájomnú zmluvu so spoločnosťou CeWe Color a.s., následne 28. augusta 2013 nájomnú zmluvu so spoločnosťou Cililink s.r.o. a 13. mája 2014 nájomnú zmluvu so spoločnosťou Canadaspa s.r.o. Čo sa týka námietky premĺčania vznesenej žalovaným v priebehu konania, súd prvej inštancie ju vyhodnotil v súlade s § 405 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej aj ako „Obchodný zákonník“) ako neopodstatnenú. V odôvodnení rozhodnutia k námietke uviedol, že žalobca sa v konaní o zaplatenie dlžného nájomného, vedenom proti žalovanému na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 4C/152/2013, domáhal rozšírenia žaloby o nárok na zaplatenie 47.057,98 €, titulom ušlého zisku, avšak súd návrhu žalobcu nevyhovel. Keďže k ukončeniu nájomnej zmluvy došlo 30. apríla 2013 a prvú nájomnú zmluvu s inou spoločnosťou (CeWe Color a.s.) uzavrel žalobca 25. marca 2013, od tohto dátumu mal žalobca nepochybne vedomosť o tom, že nová nájomná zmluva nie je uzavretá za rovnakých podmienok ako so žalovaným a že podľa článku VII bodu 7.3 zmluvy mu vznikol nárok na ušlý zisk. Lehota na uplatnenie nároku na ušlý zisk začala žalobcovi plynúť 26. marca 2013 a k 21. októbru 2016, kedy si žalobca nárok na ušlý zisk uplatnil v spore vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 4C/152/2013, štvorročná premĺčacia lehota neuplynula. Keďže žalobca si svoj nárok pôvodne uplatnil v konaní vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 4C/152/2013 návrhom na zmenu žalobného návrhu, pričom v danom konaní sa vo veci ušlého zisku nerozhodlo, plynula žalobcovi od právoplatnosti rozhodnutia o nepripustení návrhu na zmenu žaloby, t. j. od 22. januára 2019 ešte ročná premĺčacia lehota na podanie samostatnej žaloby (do 22. januára 2020). Návrh žalobcu na zaplatenie ušlého zisku bol následne podaný v rámci upomínacieho konania 4. marca 2019, teda v ročnej premĺčacej lehote, na základe čoho súd prvej inštancie vznesenú námietku premĺčania vyhodnotil ako neopodstatnenú.

4 Súd prvej inštancie sa nestotožnil ani s námietkou žalovaného, že žalobou uplatnený nárok na ušlý zisk nie je dôvodný, keďže žalobca svojim vlastným konaním (výpoveďou nájomnej zmluvy) zapríčinil, že

došlo k predčasnému ukončeniu nájomného vzťahu so žalovaným, pričom žalobca v konaní nepreukázal, že by vyvinul dostatočné úsilie, aby predišiel vzniku škody tým, že by sa snažil o ďalšie prenajatie predmetných nehnuteľností za podmienok obdobných ako pri nájomnom vzťahu so žalovaným. Vo vzťahu k uvedenému súd ozrejmil, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že to bol žalovaný, ktorý porušil zmluvné povinnosti ako i právny predpis, v dôsledku čoho došlo k predčasnému ukončeniu nájomného vzťahu. Z obsahu spisu Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 10Cb/84/2012 nepochybne vyplynulo, že rozpor medzi stranami sporu trvá od novembra roku 2011, kedy žalovaný doručil žalobcovi žiadosť o skončenie nájmu dohodou, pričom žalovaný nesúhlasil s podmienkami dohody navrhnutými žalobcom. Súd prvej inštancie poukázal na konanie žalovaného, ktorý zmenil svoje podnikateľské plány spojené s prevádzkou prenajatých priestorov bez toho, aby si vopred vyžiadal súhlas žalobcu a predmet nájmu dal počas trvania nájomného vzťahu do prenájmu inej osobe, spoločnosti PROFIWOOD s.r.o. a takého konanie žalovaného súd vyhodnotil ako konanie v rozpore s článkom V bodom 5.1 zmluvy a tiež v rozpore s § 6 ods. 1 zákona o nájme a podnájme nebytových priestorov. Žalovaný porušil zmluvu tiež tým, že neplatil nájomné, pričom nájomné neplatila ani spoločnosť PROFIWOOD s.r.o., na ktorú žalovaný previedol časť svojho podniku, vrátane nájmu predmetných nebytových priestorov. Súd prvej inštancie ohľadom danej námietky žalovaného uzavrel, že uvedenými porušeniami povinností zo záväzkového vzťahu zo strany žalovaného došlo k predčasnému ukončeniu nájomného vzťahu strán sporu a žalobca tak stratil očakávaný výnos z prenájmu, ktorý mal podľa predmetnej nájomnej zmluvy trvať do 31. marca 2015, avšak trval len do 30. apríla 2013. Napokon súd prvej inštancie dôvodil, že žalovaný bol oboznámený s podmienkami nájomnej zmluvy, ktorú podpísal, teda aj s článkom VII bodom 7.3 zmluvy podľa ktorého, ak dôjde k výpovedi zmluvy zavinením nájomcu, má prenajímateľ právo na ušlý zisk. Súd prvej inštancie nevzhliadol v uvedenom ustanovení zmluvy rozpor s dobrými mravmi či poctivými obchodnými zvyklosťami tak, ako to namietal žalovaný. Tým, že medzi stranami sporu došlo k uzavretiu nájomnej zmluvy na určitý čas za konkrétne dohodnutých podmienok, mal podľa názoru súdu prvej inštancie žalobca oprávnené očakávanie, že zmluvný vzťah bude určený čas trvať a že počas tohto trvania bude žalobca dosahovať príjem z nájmu. Pre prípad, že by sa tak nestalo zavinením nájomcu, v zmluve bolo dohodnuté právo na náhradu škody, najmä ušlého zisku, čo podľa názoru súdu prvej inštancie je konaním v súlade s obchodnými zvyklosťami ako i tým, že prenajímateľ sa snaží kompenzovať svoje podnikateľské riziko spojené so stratou očakávaného výnosu. Uzavrel, že práve v dôsledku konania žalovaného došlo k predčasnému ukončeniu zmluvného vzťahu, pričom skutočnosť, že žalobca neuzavrel ďalšie nájomné zmluvy za obdobných podmienok ako so žalovaným, nemožno pričítať na ťarchu žalobcovi, ktorý by mal podľa žalovaného znášať svoje podnikateľské riziko. Žalobca preukázal, že vyvinul úsilie a po predčasnom ukončení nájomného vzťahu so žalovaným uzavrel iné nájomné zmluvy, preto uniesol dôkazné bremeno svojho tvrdenia, že snahu vyvíjal. Naopak žalovaný nepreukázal svoje tvrdenia, že žalobca sa mal snažiť viac a že mal možnosť uzavrieť výhodnejšie nájomné zmluvy ako tie, ktoré boli predložené v konaní. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že v konaní bolo preukázané, že žalovaný porušil povinnosti zo záväzkového vzťahu, v dôsledku čoho vznikla žalobcovi škoda. Uviedol, že mal preukázané všetky predpoklady vzniku zodpovednostného vzťahu na náhradu škody a preto právny základ nároku na náhradu ušlého zisku bol daný. Súd prvej inštancie tiež dodal, že po právoplatnosti medzitýmneho rozsudku bude pokračovať v konaní a o trovách konania rozhodne v konečnom rozhodnutí.

5 Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 4Cob/156/2021-220 z 2. júna 2022 v zmysle § 389 ods. 1 písm. b/ Civilného sporového poriadku zrušil medzitýmny rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves č. k. 13Cb/35/2019-179 z 23. júna 2021 a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces, pričom tento nedostatok nebolo možné napraviť v konaní pred odvolacím súdom. Odvolací súd posúdil odvolanie žalovaného v prejednávanej veci ako dôvodné, keďže súd prvej inštancie odvolaním napadnutý medzitýmny rozsudok riadne neodôvodnil. V danej súvislosti ozrejmil, že v medzitýmnom rozsudku o nároku na náhradu škody mal byť posúdený celý základ uplatneného nároku, nielen niektoré jeho otázky. V konaní, ktoré predchádzalo vydaniu medzitýmneho rozsudku musel súd prvej inštancie ustáliť, či došlo ku škode, či túto škodu spôsobil žalovaný a či za ňu zodpovedal. Samozrejmosťou bolo, aby svoje

skutkové a právne závery riadne a presvedčivo odôvodnil v písomnom vyhotovení medzitýmneho rozsudku. Odvolací súd konštatoval, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že 26. januára 2010 bola medzi žalobcom ako prenajímateľom a žalovaným ako nájomcom uzavretá nájomná zmluva na dobu určitú, do 31. marca 2015. Žalobca dňa 25. marca 2013 vypovedal žalovanému nájomnú zmluvu z dôvodu neplatenia nájomného podľa článku VII bodu 7.1 písmeno b/ zmluvy, s účinkami k 30. aprílu 2013. Týmto dňom došlo k zániku zmluvy, čo strany nerozporovali. Ďalej v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že predmetom prejednávaneho sporu je zaplatenie ušlého zisku, ktorý si žalobca uplatnil voči žalovanému, a to s poukazom na zmluvné dojednanie článku VII bodu 7.3 nájomnej zmluvy, ako i ustanovenie § 379 Obchodného zákonníka. Žalobca si uplatnil škodu vo forme ušlého zisku za obdobie od 30. apríla 2013 do 31. marca 2015 (do doby, keď mal nájom skončiť podľa nájomnej zmluvy), ktorú výšku vyvodil z článku VII bodu 7.3 nájomnej zmluvy ako rozdiel medzi nájomným od iných nájomcov a nájomným, ktoré by pri riadnom plnení nájomnej zmluvy inak od žalovaného obdržal. Odvolací súd sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie ohľadom preukázania vzniku zodpovednostného vzťahu na náhradu škody voči žalovanému z dôvodu, že žalovaný porušil povinnosti zo záväzkového vzťahu so žalobcom, následkom čoho vznikla žalobcovi škoda. Ozrejmil, že porušenie povinnosti žalovaného platiť žalobcovi dohodnuté nájomné riadne a včas je protiprávnym úkonom a možno hovoriť o ušlom zisku (o strate prínosu, ktorý by bol možný pri pravidelnom behu veci v majetkovej sfére poškodeného dôvodne očakávať) v prípade, ak sa v uvedenej dobe majetok žalobcu nerozmnožil o sumu, ktorá by sa mu dostala na nájomnom od žalovaného. Súd prvej inštancie však podľa odvolacieho súdu v odôvodnení medzitýmneho rozsudku neuviedol na základe akých skutočností mal preukázanú existenciu príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti žalovaného (spočívajúcej v neplatení nájomného) a vznikom škody (vo forme ušlého zisku) na strane žalobcu. Tiež súdu prvej inštancie vytkol, že sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s námietkami žalovaného o neexistencii danej príčinnej súvislosti.

6 Odvoláciu námietku nepreskúmateľnosti medzitýmneho rozsudku odvolací súd vyhodnotil ako dôvodnú, keďže v odôvodnení rozsudku úplne absentuje právne posúdenie existencie príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti žalovaného a vznikom škody na strane žalobcu, hoci z hľadiska právneho posúdenia veci sa jednalo o otázku rozhodujúcu, ktorú bol súd prvej inštancie povinný riešiť primárne. Išlo o otázku zásadného významu, pretože porušenie povinnosti mohlo mať za následok vznik zodpovednosti len vo vzťahu k takému zmenšeniu majetku poškodeného, ktoré bolo priamo a nesprostredkovane spôsobené práve (iba) neplatením nájomného. Krajský súd v Košiciach k uvedenému tiež poznamenal, že o vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) by v posudzovanej veci išlo, keby uplatňovaná škoda (ušlý zisk na nájomnom) vznikla následkom porušenia povinnosti platiť (riadne a včas) dohodnuté nájomné, teda keby bolo doložené, že nebyť takéhoto porušenia povinnosti, ku škode by nedošlo. Ak bola ale príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nebola daná. Príчинná súvislosť medzi porušením povinnosti platiť riadne a včas nájomné a vzniknutou (tvrdenou) škodou (ušlým ziskom) nebola daná, ak do deja vstúpila iná skutočnosť, ktorá bola pre vznik škody rozhodujúca, teda ak bol vznik ujmy vyvolaný bezprostredne okolnosťou, ktorá nemala vecný vzťah k porušeniu povinnosti platiť nájomné. Odvolací súd v tejto súvislosti ďalej poukázal na skutkové závery súdu prvej inštancie a vyslovil, že dôsledkom porušenia povinnosti žalovaného platiť nájomné v období pred 30. aprílom 2013 nebol vznik škody na strane žalobcu, spočívajúcej v ušlom zisku (na nájomnom) za obdobie od 30. apríla 2013 do 31. marca 2015. Ak žalobca ako prenajímateľ nemal v období od 30. apríla 2013 voči žalovanému ako nájomcovi nárok na nájomné vo výške dohodnutej v nájomnej zmluve, je to dôsledkom skutočnosti, že žalobca sám využil právo nájomnú zmluvu vypovedať. Podľa odvolacieho súdu prejav vôle žalobcu ukončiť zmluvný vzťah so žalovaným výpoveďou nájomnej zmluvy predstavoval úplne samostatnú a pre vznik tvrdenej škody rozhodujúcu skutočnosť, ktorá mala za následok prerušenie príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním žalovaného a vzniknutým následkom. Zároveň považoval za irelevantné, aké konkrétne dôvody či vnútorné pohnútky viedli žalovaného k porušeniu jeho povinnosti platiť nájomné. Odvolací súd tiež dodal, že nižší príjem žalobcu v novo dohodnutých nájomných vzťahoch preto nesúvisel s protiprávnym konaním žalovaného (s tým, že by žalovaný neplatil dohodnuté nájomné za trvania nájomného vzťahu riadne a včas). Vzhľadom na vyššie uvedené, súd prvej inštancie sa podľa názoru odvolacieho súdu vo svojom rozhodnutí o právnom základe žalobou uplatneného nároku dostatočne nevysporiadal so všetkými skutočnosťami relevantnými pre rozhodnutie vo veci, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces, v rámci ktorého

majú strany sporu právo na riadne, zrozumiteľné a vyčerpávajúce odôvodnenie rozhodnutia. Odvolací súd uzavrel, že odôvodnenie napadnutého rozsudku nezodpovedá § 220 ods. 2 CSP, pretože súd prvej inštancie sa dôkladne nezaoberal tvrdeniami a námietkami strán sporu a v časti, v ktorej mal súd stručne, jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil, napadnutý rozsudok riadne neodôvodnil.

7 Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu žiadal zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Poukázal na to, že uznesenie odvolacieho súdu nie je dostatočne odôvodnené a vykazuje znaky arbitrárnosti a svojvoľnosti rozhodovania, keďže v ňom absentuje akékoľvek vysvetlenie prečo odvolací súd neprihliadal na ustanovenie článku VII bodu 7.3 nájomnej zmluvy, ktorým sa zmluvné strany explicitne dohodli na vzniku uplatňovaného nároku v prípade naplnenia zmluvou stanovených podmienok. Namiesto toho, aby sa odvolací súd vysporiadal s použitím (resp. nepoužitím) uvedeného ustanovenia nájomnej zmluvy, odvolací súd predčasne konštatoval, že súd prvej inštancie sa mal zaoberať otázkou príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti žalovaného a vznikom škody na strane žalobcu, a to spôsobom, ktorý považuje za správny práve odvolací súd. Dovolateľ považoval za absurdné a neprípustné, aby súd prvej inštancie rozhodol vo veci samej na základe právneho názoru odvolacieho súdu, ku ktorému odvolací súd dospel na základe procesných úkonov, ktorými došlo k porušeniu práva účastníka na spravodlivý proces. Podľa názoru dovolateľa práve ustanovenie článku VII bodu 7.3 nájomnej zmluvy zakladá kauzálny nexus medzi omeškaním žalovaného a vznikom nároku na strane žalobcu. Dovolateľ mal za to, že aby uznesenie odvolacieho súdu mohlo byť udržateľné, bolo potrebné zo strany súdu vysporiadať sa s otázkou ustanovenia článku VII bodu 7.3 nájomnej zmluvy. Odvolací súd sa naopak vyhol akýmkoľvek úvahám o ustanovení článku VII bodu 7.3 nájomnej zmluvy, ako i akýmkoľvek ďalším úvahám o skutkových okolnostiach prípadu, a teda o zmluvnej dohode žalobcu so žalovaným na vzniku nároku žalobcu, čím odvolací súd zároveň úplne obišiel závery súdu prvej inštancie vyslovené v bode 71 rozsudku, ktoré priamo protirečia záverom odvolacieho súdu, a to bez akéhokoľvek vysvetlenia. Dovolateľ ďalej uviedol, že odvolací súd pri svojom jednostrannom arbitrárnom postupe pri posudzovaní veci vôbec nebral do úvahy nielen ustanovenie článku VII bodu 7.3 nájomnej zmluvy, ale ani kogentné ustanovenie § 384 ods. 1 Obchodného zákonníka. Uzavrel, že argumentácia odvolacieho súdu, že žalobca ako prenajímateľ mal čakať na to, až sa skončia všetky súdne spory úspechom žalobcu a následne aby mu nájomca vyplatil dlžné nájomné, je v priamom rozpore nielen so zákonom, ale i so základnými zásadami Civilného sporového poriadku, najmä zásadou rovnosti sporových strán, zásadou účinnosti a spravodlivosti ochrany práv a právom chránených záujmov, zásadou neochraňovania zjavného zneužitia práva, ale najmä zásadou iura novit curia v zmysle čl. 16 CSP a zároveň je i porušením zásady zákazu denegatio iustitiae. Dovolateľ sa zároveň domáhal, aby dovolací súd odložil právoplatnosť dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu až do doby rozhodnutia dovolacieho súdu o podanom dovolaní, dôvodiac tým, že ďalšie konanie v predmetnom spore závisí od rozhodnutia dovolacieho súdu o dovolaní žalobcu.

8 K dovolaniu žalobcu podal žalovaný písomné vyjadrenie, v ktorom navrhol dovolanie žalobcu odôvodnené vadou podľa § 420 písm. f/ CSP ako neprípustné odmietnuť, keďže je ním napádané rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím v zmysle § 420 CSP. Uznesenie odvolacieho súdu, ktorým sa zrušuje rozsudok súdu prvej inštancie a vec sa mu vracia na ďalšie konanie nie je ani meritórnym rozhodnutím, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, pričom uvedený právny záver vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 3Cdo/236/2016 z 19. januára 2017. Žalovaný ďalej ozrejmil, že zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu nie je de iure ani de facto meritórnym rozhodnutím a jeho prieskum v dovolacom konaní by bol zjavne predčasný. Domnieva sa, že ak by aj prvostupňové konanie skončilo rozhodnutím, ktoré žalobca predpokladá, teda zamietnutím žaloby, žalobca bude mať možnosť sa odvolať a až prípadný potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu by

podliehal prieskumu v dovolacom konaní. Odhliadnuc od uvedeného, žalovaný má zároveň za to, že uznesením odvolacieho súdu nedošlo k procesnej vade namietanej žalobcom, ktorá má zakladať arbitrárnosť rozhodnutia pre jeho nedostatočné odôvodnenie. Ani napriek zneniu článku VII bodu 7.3 nájomnej zmluvy nie je daný nárok žalobcu voči žalovanému na náhradu škody a žalovaný sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením uznesenia odvolacieho súdu v odsekoch 51 a nasledujúcich.

9 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP a contrario) najskôr skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu.

10 Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

11 Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení upravujúcich otázku prípustnosti dovolania je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z ust. § 420 alebo § 421 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435 CSP.

12 Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacím dôvodom viazaný.

13 Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno - iba v prípadoch Civilným sporovým poriadkom výslovne stanovených - napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a odvolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napr. rozhodnutia NS SR sp. zn. 1Cdo 113/2012, sp. zn. 2Cdo 132/2013, sp. zn. 3Cdo 18/2013, sp. zn. 4Cdo 280/2013, sp. zn. 5Cdo 275/2013, sp. zn. 6Cdo 107/2012 a sp. zn. 7Cdo 92/2012).

14 Pri uplatnení tézy vyplývajúcej z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej rozhodnutia súdov predstavujúce res iudicata „majú zostať nedotknuté“, treba na prípady možnosti prelomenia záväznosti a nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí hľadiť ako na výnimky z tejto zásady. Aj Civilný sporový poriadok so zreteľom na uvedené upravuje podmienky prípustnosti dovolania a prípady, v ktorých možno právoplatné rozhodnutia napadnúť dovolaním, považuje len za výnimku zo zásady jeho záväznosti a nezmeniteľnosti. Právnu úpravu, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade vykladať rozširujúco; na mieste je skôr reštriktívny výklad.

15 Podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16 Podľa ust. 447 písm. c/, dovolací súd odmietne dovolanie ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

17 V zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd zmätočnosti, ktoré sú vymenované v ustanoveniach § 420 písm. a/ až f/ CSP. Základným a spoločným znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa ust. § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Pokiaľ je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej,

ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 420 písm. a/ až f/ CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo, a to bez ohľadu na závažnosť vady, ktorá je namietaná.

18 Žalobca dovolaním, v ktorom použil dovolací dôvod podľa ust. § 420 písm. f/ CSP (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces) napadol uznesenie, ktorým odvolací súd zrušil medzitýmny rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolací súd zastáva názor, podľa ktorého uznesenie, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie, nie je rozhodnutím súdu vo veci samej. Rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej je rozsudok, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie buď potvrdzuje, alebo mení. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu uznesenie, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, nie je ani rozhodnutím, ktorým sa konanie (o veci vymedzenej žalobou) končí. V dôsledku zrušenia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolacím súdom a vrátenia veci na ďalšie konanie nie je vec právoplatne skončená a súd prvej inštancie znovu o nej koná a rozhoduje.

19 V súvislosti s podaným dovolaním smerujúcim proti zrušujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu, dovolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/236/2016 z 19. januára 2017, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3/2017 pod č. 19/2017, ktorého právna veta znie: „Dovolanie proti uzneseniu, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, nie je rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, proti ktorým je dovolanie prípustné v zmysle ust. § 420 Civilného sporového poriadku“. Obdobne Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol vo veciach sp. zn. 3Cdo/9/2017, sp. zn. 6Cdo/114/2017, sp. zn. 1Cdo/80/2018, sp. zn. 2Cdo/11/2018, sp. zn. 5Cdo/48/2018, sp. zn. 1Obdo/5/2021, sp. zn. 1Obdo/15/2021 a ďalších.

20 Dovolací súd vzhľadom na uvedené dovolanie žalobcu ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP bez skúmania, či v konaní došlo k dovolateľom namietanej procesnej vade. O návrhu na odklad právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia dovolací súd nerozhodol, pretože to vzhľadom na procesnú neprípustnosť dovolania žalobcu nepovažoval za potrebné.

21 V dovolacom konaní úspešnému žalovanému dovolací súd priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý v konaní úspešný nebol (§ 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

22 Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.